

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Концептуальні аспекти контролю та аудиту**

Рівень вищої освіти – третій (доктор філософії)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Концептуальні аспекти контролю та аудиту
Викладач (-і)	Василюк М.М., д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(066)4653250
Е-mail викладача	mariya.vasyliuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6730
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Освітня компонента «Концептуальні аспекти контролю і аудиту» спрямована на формування системного розуміння теоретичних, методологічних та практичних засад сучасного аудиту й контролю. Курс забезпечує комплексне бачення контролю й аудиту як стратегічних інструментів управління, що поєднують методологічні основи, сучасні парадигми, етичні стандарти та перспективи розвитку, формуючи у здобувачів освіти здатність критично оцінювати трансформаційні процеси та застосовувати концептуальні підходи у професійній діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою вивчення дисципліни «Концептуальні аспекти контролю і аудиту» є формування у здобувачів освіти здатності до глибокого теоретичного осмислення, критичного аналізу та наукового дослідження сучасних концепцій, методологій і практик контролю та аудиту в умовах трансформаційних змін економіки. У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти опановуватимуть фундаментальні теоретико-методологічні засади контролю та аудиту, їх еволюцію, функції та роль у системі управління, а також розвиватимуть здатність до оцінювання ефективності систем внутрішнього контролю та аудиту в контексті забезпечення прозорості, підзвітності та довіри до фінансової інформації.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням. <i>Загальні компетентності:</i> ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. <i>Фахові компетентності:</i> СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках. СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем. СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.	

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

СК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Результат навчання:

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН05. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		22	
практичні		24	
самостійна робота		44	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціаль ність	Курс (рік навчан ня)	Статус дисципліни
II	071 Облік і оподатк ування	перший	обов'язкова

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
ТЕМА 1. Концептуальні та функціональні засади контролю й аудиту 1.1. Контроль і аудит як базові категорії фінансової науки. 1.2. Функціональне призначення контролю й аудиту в управлінні фінансами. 1.3. Інституційна роль контролю й аудиту в системі управління суб'єктом господарювання.	2	2	4
ТЕМА 2. Економічні трансформації та їхній вплив на систему контролю й аудиту 2.1. Глобалізація, нестабільність ринків як чинники трансформаційних змін у сфері контролю і аудиту. 2.2. Зміни у фінансових моделях та бізнес-процесах. 2.3. Вплив кризових явищ (економічних, політичних, екологічних) на контрольні системи.	4	4	6
ТЕМА 3. Парадигми контролю і аудиту: класичний та	4	4	6

сучасний вимір 3.1. Історичні витоки парадигм контролю та аудиту. 3.2. Класичні парадигми фінансового контролю. 3.3. Класичні парадигми аудиту. 3.4. Методологічні основи класичного аудиту і контролю. 3.5. Окремі сучасні парадигми контролю і аудиту.				
ТЕМА 4. Трансформація нормативно-правового регулювання контролю та аудиту в умовах змінного середовища 4.1. Впровадження вимог щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку. 4.2. Роль міжнародних організацій в умовах змінного середовища.. 4.3. Національні ініціативи щодо модернізації контролю.		4	4	8
ТЕМА 5. Контроль і аудит як інструменти управління ризиками та забезпечення довіри до фінансової інформації 5.1. Внутрішній контроль як інструмент управління ризиками. 5.2. Зовнішній контроль у забезпеченні прозорості та довіри до фінансової інформації. 5.3. Практичні аспекти інтеграції контролю та аудиту в управлінський процес.		4	4	8
ТЕМА 6. Етичні засади аудиторської діяльності та професійна відповідальність 6.1. Етичні виклики в умовах нестабільності. 6.2. Роль професійних організацій у регулюванні етичних норм. 6.3. Механізми забезпечення етичності аудиту. 6.4. Етичні дилеми в аудиторській практиці.		2	4	6
ТЕМА 7. Внутрішній контроль у концептуальному вимірі: моделі побудови, стандартизація та ефективність 7.1. Основні компоненти системи внутрішнього контролю. 7.2. Моделі внутрішнього контролю. 7.3. Стандарти внутрішнього контролю. 7.4. Оцінка ефективності внутрішнього контролю.		2	2	6
Разом		22	24	44
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	6. Система оцінювання курсу 100 бальна шкала: до 50 балів – протягом семестру, 50 балів – на іспиті. 90-100 балів – “відмінно” – аспірант демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; 70-89 балів – “добре” – аспірант демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; 50-69 балів – “задовільно” – аспірант володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; 26-49 балів – “не задовільно” – аспірант не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. Накопичення балів аспірантом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: – практичні, поточне оцінювання (40 %); – самостійна робота (10 %); – обсяг балів за екзамен (50 %). Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті (аспірант повинен отримати чотири і більше оцінок) шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання.			

Вимоги до письмових робіт	Аспірант виконує одну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (аспіранти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультаційної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у аспірантів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття пов'язані з теоретичним та індивідуальним завданням з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань аспірантів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 50 балів аспірант може отримати протягом семестру, 50 балів за іспит. Мінімальним допуском до іспиту є 25 балів.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи аспіранта, що відводиться на вивчення дисципліни «Концептуальні аспекти контролю та аудиту» складає 44 години. Аспірантам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6730). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою аспірант проходить тестування на платформі дистанційного навчання.

7. Політика курсу

Аспірант повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Аспірант опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.

Очікується, що аспіранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо аспірант відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

У аспірантів є можливість отримати додатковий бал до підсумкової оцінки, пройшовши онлайн курси на платформі Prometheus та/або Coursera. Також приймаються сертифікати, які підтверджують проходження курсів на інших платформах неформальної освіти. Назви курсів повинні відповідати тематиці вказаної дисципліни. Як правило, аспірант попередньо повинен погодити з викладачем коректність обраного курсу.

8. Рекомендована література

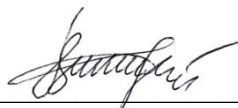
1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939–XII (зі змінами та доповненнями).
3. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності). URL: https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2020. Частина I. URL: <https://salo.li/1054386>. Частина II. URL: <https://salo.li/02BF08C>. Частина III. URL: <https://salo.li/47c1C33>
5. Аудит: навч. посіб. / [С.І. Дерев'янко, Н.П. Кузик, С.О. Олійник, О.М. Ганяйло] - К. : «Центр учбової літератури», 2020. - 380 с.
6. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А., Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенко А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. - Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. - 324 с.
7. Бержанір І.А. Організація і методика аудиту: навч. посіб. для закладів вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: ВПЦ «Візаві», 2022. 326 с.
8. Василюк М.М. Концептуальні основи якості аудиту: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 588 с.
9. Василюк М.М., Васильченко С.М. Формування механізму контролю за результатами діяльності органів місцевого самоврядування // «Регіональна економіка та управління», 2021. Вип. 4 (34). С. 15-10.
10. Замула І.В., Танасієва М.М. Внутрішній контроль: навч. посіб. Чернівці: Технодрук, 2021. 336 с.

11. Костирко А.Г. Аудит: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2021. 116 с.
12. Облік і аудит: навч. посібник / Т.М.Ковальчук, І.І.Никифорак; за ред. Т.М.Ковальчук. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 316 с.
13. Облік, аналіз, аудит і оподаткування: навч.-метод. Посібник / А.І.Вергун, Т.В.Косташ, Т.М.Ковальчук, М.А.Проданчук, І.І.Никифорак; за заг. ред. д.е.н., проф. Т.М.Ковальчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2020. 520 с.
14. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т., Рагуліна М.М. Внутрішній аудит: навчальний посібник. Тернопіль: Алерта, 2021. 390 с.
15. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит : Навч. посібник. Вид. 4-тє, перероб. і допов. Київ: Алерта, 2020. 852 с.
16. Рязанова Н. О. Аудит : навчально-методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.
17. Чорновол А.О., Табенська Ю.В. Ефективність управлінських дій та рішень під час проведення державного фінансового аудиту місцевих бюджетів. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2020. Вип. IV (80). С. 113-125.
18. Auditing the SDGs. INTOSAI Development Initiative. Supporting effective, accountable and inclusive Supreme Audit Institutions.
19. Financial Audit Issai Implementation Handbook. Version 1. INTOSAI Development Initiative (IDI) Note: This is a new version of Financial Audit ISSAI Implementation Handbook following a light touch revision made as on 8 December 2020. URL: <https://idi.no/elibrary/professional-sais/issaiimplementation-handbooks/handbooks-english/1118-financial-audit-issaiimplementation-handbook-version-1-english-light-touch-review-2020/file>.
20. Sas L., Balaniuk I., Shelenko D., Vasylyuk M., Matkovskiy P., Hnatyshyn L. International Financial Reporting Standards (IFRS) in the Accounting System of Ukraine (Міжнародні стандарти фінансової звітності в обліковій системі України) Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 1(48), 2023, 78–90. <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3952/3745> (Web of Science).
21. Shkromyda, V., Gnatiuk, T., Shkromyda, N., Vasylyuk, M., & Zorina, O. (2023). Organizational and Methodological Determinants of Integrated Reporting Development: A Case Study of Ukraine. International Journal of Professional Business Review, 8(5), pp. 1-13. https://www.researchgate.net/publication/372052833_Organizational_and_Methodological_Determinants_of_Integrated_Reporting_Development_A_Case_Study_of_Ukraine (Scopus)

Інтернет-ресурси

1. Сайт Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL: <https://www.apob.org.ua/>
2. Сайт Аудиторської палати України. URL: <http://apu.com.ua>
3. Сайт Міжнародної Федерації Бухгалтерів (МФБ): [https:// www.ifac.org](https://www.ifac.org)
4. Сайт Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (ACCA): <https:// www.accaglobal.com>
5. Сайт Інституту внутрішніх аудиторів (ІА): <https:// www.global.theiia.org>
6. Сайт Американського інституту дипломованих громадських бухгалтерів (AISPA): <https:// www.aicpa.org>
7. Quality Control. International Federation of Accountants (IFAC) – The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). 2020. URL: <https://www.iaasb.org/projects/quality-control>
8. The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). URL: <https://www.iaasb.org/>
9. The International Federation of Accountants. URL: <http://www.ifac.org>

Викладач

Марія ВАСИЛЮК